

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 22. mája 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **M. Č. a spol.**, pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. augusta 1999), spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., o dovolaní obvineného M. Č. podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. I. J. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2011, sp. zn. 8 To 85/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M. Č. **sa odmieta.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 23. júna 2010, sp. zn. 6 T 52/2009, boli obvinení M. Č. a M. Č. uznaní vinnými z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. augusta 1999, ďalej len „Tr. zák.“), spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 24. júna 1997 v sídle Daňového úradu K. na ul. G. č. X.v K. po predchádzajúcej vzájomnej dohode ako zástupcovia a v mene firmy M. podali daňové priznanie k dani

z pridanej hodnoty za mesiac máj 1997, do ktorého ako údajní odberatelia pojali aj falošnú dodávateľskú faktúru firmy B. č. 4/04/1997 z 9. mája 1997 ohľadom fiktívneho predaja technologického zariadenia na spracovanie a balenie ovocia a zeleniny v hodnote 2 633 439,50 eur (79 335 000 Sk) vrátane dane z pridanej hodnoty a tak uplatnili nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty pre vyššie uvedenú spoločnosť, neoprávnene zvýšený o čiastku 492431,78 eur (14 835 000 Sk), ktorá im bola vyplatená ku škode Ústredného daňového riaditeľstva SR Banská Bystrica.

Za to bol obvinenému M. Č. podľa § 250 ods. 4 Tr. zák., § 40 ods. 1 Tr. zák. a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, výkon ktorého mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyri) roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zároveň uložil obom obvineným povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne Slovenskej republike v zastúpení Ústredným daňovým riaditeľstvom SR Banská Bystrica spôsobenú škodu vo výške 492 431,78 eur (14 835 000 Sk).

Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2011, sp. zn. 8 To 85/2010, boli odvolania obvinených M. Č. a M. Č. proti vyššie uvedenému rozsudku okresného súdu podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuté.

Obvinený M. Č. písomným podaním z 9. januára 2012, podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. I. J. proti uvedenému uzneseniu krajského súdu dovolanie.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, d/, g/, i/ a j/ Tr. por. a navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 Tr. por. napadnuté uznesenie ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil.

K naplneniu uvedených dovolacích dôvodov prišlo podľa obvineného M. Č. tým, že v trestnom konaní vedenom proti jeho osobe na okresnom i krajskom súde bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, verejné zasadnutie na krajskom súde bolo

vykonané v jeho neprítomnosti, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, konečné rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, toto rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a neboli splnené zákonné podmienky na uloženie ochranného opatrenia voči jeho osobe.

Zásadné porušenie práva na obhajobu videl obvinený M. Č. v tom, že súdy oboch stupňov nerešpektovali pokyn Najvyššieho súdu Slovenskej vyjadrený v uznesení z 19. apríla 2006, sp. zn. I To 128/05, a nevykonali dokazovanie vymedzeným smerom.

Dovolací dôvod podľa § 317 ods. 1 písm. d/ Tr. por. bol podľa dovolateľa naplnený tým, že verejné zasadnutia pred krajským súdom sa dňa 31. mája 2011 konalo v jeho neprítomnosti bez jeho písomného súhlasu.

K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. prišlo podľa obvineného M. Č. nezákonným prečítaním zápisnice o výpovedi svedka M. M. bez súhlasu obvineného.

V ďalšej časti dovolania sa obvinený M. Č. podrobne zaoberal nedostatočne zisteným skutkovým stavom. Analyzoval výpovede jednotlivých svedkov a poukazoval na to, že konajúce súdy vôbec neskúmali rozpory vo výpovediach svedkov a tieto si vysvetlili po svojom a nezrozumiteľne. Pri rozhodovaní o veci súdy nedostatočne zistili skutkový stav a tento nebol z ich strany vyčerpávajúco a logicky hodnotený, najmä z toho pohľadu, či bol preukázaný jeho úmysel už na začiatku transakcie uviesť predávajúceho, resp. Daňový úrad K. do omylu, tento omyl využiť a obohatiť sa na úkor iného. Nakoľko z vykonaného dokazovania podľa obvineného vyplýva, že u neho nebola preukázaná objektívna ani subjektívna stránka trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Tr. zák., došlo k nesprávne právnemu posúdeniu jeho konania a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Posledný uplatnený dovolací dôvod (podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por.) obvinený M. Č. obsahovo ničím neodôvodnil.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného M. Č. na vyjadrenie zástupcovi poškodeného a Krajskej prokuratúre Košiciach. Daňový úrad K. vo vyjadrení k dovolaniu z 3. februára 2012 uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdeniami uvedenými v dovolaní, pričom poukázal na výsledky daňových konaní, ktoré nepotvrdili oprávnenosť uplatneného nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH vyplateného spoločnosti M. 25. júla 1997. Uviedol, že nevidí najmenší dôvod na oslobodenie obvineného M. Č. spod obžaloby a naďalej trvá na náhrade škody, ktorú obvinení M. Č. a M. Č. spôsobili štátnemu rozpočtu SR.

Prokurátor krajskej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) v písomnom vyjadrení z 30. januára 2012 uviedol, že právo obvineného M. Č. na obhajobu bolo v trestnom konaní rešpektované, verejné zasadnutie krajského súdu bolo vykonané v neprítomnosti obvineného v súlade so zákonom, dokazovanie bolo vykonané taktiež zákonným spôsobom a náležité zistený skutkový stav bol zo strany konajúcich súdov i správne právne posúdený. Poukázal na neopodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. (ochranné opatrenie nebolo v konaní obvinenému uložené) a navrhol, aby dovolací súd uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolateľom uplatnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., dovolací súd zistil, že tento dovolací dôvod v posudzovanej veci nemožno použiť (§ 371 ods. 4 Tr. por.), nakoľko dovolaním namietaná okolnosť o nezákonnosti prečítania svedeckej výpovede M. M. bola obvinenému M. Č. známa už v pôvodnom konaní

a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. (uloženie ochranného opatrenia bez splnenia zákonných podmienok) v posudzovanej veci neprichádza do úvahy, nakoľko z rozsudku okresného súdu vyplýva, že obvinenému nebolo uložené žiadne ochranné opatrenie, ako na to správne poukázal prokurátor vo vyjadrení k podanému dovolaniu.

Najvyšší súd ďalej vo veci skúmal existenciu dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, d/, i/ Tr. por. a po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody v posudzovanom prípade naplnené neboli, a preto je dovolanie potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (písm. c/),
- hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky (písm. d/),
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky zakladajúce podľa obvineného naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., nutno podotknúť, že dôvodom pre podanie dovolania podľa písm. c/ § 371 ods. 1 Tr. por. je, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Pod pojmom zásadné porušenie práva na obhajobu mal zákonodarca na mysli, že v konaní boli najmä porušené ustanovenia o povinnej obhajobe. Táto podmienka dovolania je spravidla splnená vtedy, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu,

napriek tomu, že ho mal mať, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase aj skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo dovolaním napadnuté.

V súvislosti s dovolacími námietkami obvineného M. Č. o porušení jeho práva na obhajobu a práva na spravodlivý proces v dôsledku nerešpektovania pokynov uvedených v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2006, sp. zn. 1 To 128/2005, dovolací súd zistil, že táto argumentácia dovolateľa je celkom zjavne neopodstatnená. Uvedeným uznesením bol totiž zrušený oslobodzujúci rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. októbra 2005, sp. zn. 2 T 26/02, pre neúplnosť jeho skutkových zistení a vec mu bola vrátená, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, pričom v odôvodnení tohto rozhodnutia odvolací súd prikázal krajskému súdu predvolať a vypočuť svedkov P. B. a M. M., prípadne vykonať konfrontácie týchto svedkov s obvineným a svedkom M. Č..

Na základe návrhu prokurátora z 9. januára 2007 bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach z 15. februára 2007, sp. zn. 2 T 26/02, rozhodnuté o vrátení veci prokurátorovi na došetrenie. V obnovenom prípravnom konaní boli znova vypočutí svedkovia P. B. a M. M. a následne boli konfrontovaní s obvineným M. Č. (16. decembra 2008 svedok B. a 4. februára 2009 svedok M.). Konfrontácia svedkov s obvineným M. Č. nebola realizovaná, nakoľko tento pri výsluchu dňa 18. novembra 2008 využil svoje právo a k veci odmietol vypovedať.

Po opätovnom podaní obžaloby na Okresný súd Košice I boli svedkovia P. B. a M. M. znova vypočutí na hlavnom pojednávaní konanom dňa 14. decembra 2009 a to aj v intenciách pokynov uvedených v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2006, sp. zn. 1 To 128/2005.

Dovolací súd pripomína, že vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom, a to príslušnými procesnými súdmi ako v prvom stupni, tak aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Najvyšší súd len poznamenáva, že Okresný súd Košice I vykonal dokazovanie zákonným spôsobom v rozsahu

postačujúcom na ustálenie skutkových okolností vymedzených v obžalobnom návrhu a aj v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2006, sp. zn. 1 To 128/2005, čo následne potvrdil aj Krajský súd v Košiciach. V tejto súvislosti preto nemožno úspešne argumentovať porušením práva na obhajobu.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky v posudzovanej veci zistil, že boli splnené zákonné podmienky na vykonanie verejného zasadnutia odvolacieho súdu v neprítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 5 Tr. por. verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa § 293 ods. 8 Tr. por. ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiadá súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že po splnení formálnych podmienok riadneho a včasného upovedomenia o verejnom zasadnutí a poučenia o možnosti jeho vykonania bez prítomnosti obvineného, vzniká konajúcemu súdu povinnosť súdu odročiť verejné zasadnutia a určiť nový termín verejného zasadnutia len v prípade kumulatívneho splnenia dvoch podmienok, t.j., že neprítomný obvinený:

- a) hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' a súčasne
- b) písomne požiadá súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti.

Za hodnoverné ospravedlnenie neprítomnosti možno považovať najmä ospravedlnenie neprítomnosti zo zdravotných dôvodov doložených aktuálnym lekárskeým potvrdením, alebo

z dôvodu vážnej udalosti v rodine, ktorá vyžaduje prítomnosť obvineného, neodkladný pracovný úkon, zanedbanie ktorého môže mať pre obvineného závažné následky, čo však musí byť hodnoverne podložené. Hodnovernosť ospravedlnenia zároveň vyžaduje aj neodkladnosť jeho oznámenia ihneď potom, čo sa obvinený o dôvode brániacom mu v účasti na verejnom zasadnutí dozvie.

V posudzovanej veci obvinený M. Č. napriek tomu, že bol o termíne verejného zasadnutia riadne a včas upovedomený už 18. apríla 2011, svoju neprítomnosť na verejnom zasadnutí hodnoverným spôsobom neospravedlnil, ani písomne nepožiadal súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti. Naopak, jeho obhajca pred otvorením verejného zasadnutia uviedol, že obaja obvinení výslovne žiadajú, aby sa verejné zasadnutie vykonalo v ich neprítomnosti (č. 1. 546 spisu). Za toho stavu preto správne krajský súd rozhodol, že v zmysle § 293 ods. 5, 7 Tr. por. vykoná verejné zasadnutie v neprítomnosti obvinených M. Č. a M. Č..

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že tento dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Formuláciou uvedenou v tomto ustanovení zákon vyjadruje, že dovolanie založené na dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti

skutkových zistení, prípadne nesúhlas s tým ako súd hodnotil vykonané dôkazy nemôže zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolaateľ ako to vyplýva z obsahu ním podaného mimoriadneho opravného prostriedku, vyjadruje nesúhlas s hodnotením dôkazov zo strany oboch súdov, v dôsledku čoho podľa jeho názoru nebol náležite zistený skutkový stav.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenia práva na obhajobu), resp. podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku), ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Z uvedeného je nepochybné, že dovolanie podané obvineným z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa v tejto časti neopiera o právne námietky, ale je založené výlučne na skutkových výhradách. Ide tak o námietky, ktoré vecne nezodpovedajú zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., a preto dovolací súd na ne nemohol prihliadať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa však vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. zaoberal právnou námietkou obvineného M. Č. poukazujúcou na nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, nakoľko podľa jeho argumentácie sa v trestnom konaní nepodarilo preukázať naplnenie objektívnej ani subjektívnej stránky trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Tr. zák., v dôsledku čoho by mal byť spod obžaloby oslobodený.

Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov dovolací súd zistil, že okresný súd rozhodol v súlade so stavom veci a zákonom, keď obvineného M. Č. uznal vinným zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Tr. zák., nakoľko správne dospel k záveru, že obvinený konal v priamom úmysle (§ 4 písm. a/ Tr. zák.) obohatiť

sa na úkor štátu uvedením nepravdivých údajov v daňovom priznaní, predstierajúc zdanlivo uskutočnené zdaniteľné plnenie na základe falošných dokladov, v dôsledku čoho oklamal správcu dane a na jeho úkor sa obohatil vo veľkom rozsahu (§ 89 ods. 13 Tr. zák.), keďže nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty vo výške 492 431,78 eur (14 835 000 Sk) bol spoločnosti M. vyplatený 25. júla 1997.

Za toho stavu Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní obvineného rozhodol na neverejnom zasadnutí tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. mája 2012

JUDr. Emil B d ž o c h , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Cíсарová